

Gázkonvektor és (h)idegrázás

Hívom a 14-643-at, a Szegei Építő Ktsz gázszerelő részlegét. Hívom kedden, de egész nap nem sikerül megkapni. Újra meg újra: foglalt a vonal.

Szerdán délelőtt 10 óra tájban végre sikerül. Megszólal a boldogító hang, s én nagy megkönnyebbüléssel hadarom a mondandómat; a címet, a nevet, a készülék hibáját. És persze az időpontot: csütörtökön délelőtt otthon leszünk, várjuk a szerelőt. Aki majd megjavítja azt a fránya konvektort, ha már semmiféle bökődésre-csattogtatásra nem hajlandó szikrázni.

„Szombaton, 9-én...” Először nem akarok hinni a fülemnek, olyan messze van az a szombat, mintha nem is 1971-ben lenne, a konvektor pedig már hétfő óta nem ad meleget. Csak bosszúságot. És felmerül lelki szemeim előtt egy még dermesztőbb, nagyobb hideg lehetősége is. Elvégre valahol Franciaországban mínusz 34 fokot is mértek.

S hiába mondom, hogy ez abszurdum, hiszen magyarázat van rá: kevés az ember, beteg is némelyik, meg aztán ez a nagy hó. Csak gyalog tudnak kimenni a szerelők.

Értem. Csak éppen megérteni nem tudom ezt a dolgot. Most ülök a papír előtt, és újra csak az a szó jut eszembe: ABSZURDUM, Lehetetlen állapot, mert nemcsak nekem van beteg gázkészülékem ebben a városban, nemcsak

én várok rá a télben begombolkozva, hogy a szobát felfűthessem.

Vajon hányan vacoghatnak még?

Gázfűtésre áll át Szeged, s ennek hasznos voltáról senkit sem kell külön meggyőzni. De ha nem akarunk vacogó várossá változni időről időre, akkor végre tenni kell valamit a gázszerelés, -javítás ügyében. Az is túlzás szerintem és sokak szerint, hogy eléggé magas árakat szabnak egy-egy javításért. De az, hogy ilyen jó pénzért még csak ne is tudjon télvíz idején másnapra szerelőt kapni az emberfia...

Ahogy mondtam... ABSZURDUM.

Vajon meddig lesz az? Mikor lépnek vegre akkorát az illetékesek, amilyen méltó ehhez a nagyszabású gázprogramhoz — a gázszerelésben, a készülékek javításában is?

Hogy miként? Erre én, egyszerű gázkészülék-tulajdonos nem tudok tippet adni. Üljenek le, tanácskozzanak, barkócbázzanak, vagy mittedómén, de találjanak ki már valamit, ami segít a lakosság ilyen gondjain!

Még csak annyit: miért nem ad a posta még egy telefont ennek a sokszor keresett szerelő részlegnek? Bizony mondom, sok energiát „spórolna” meg vele a város dolgozóinak, amellet, hogy igen szép számú idegpálya-roncsolódást lehetne azzal az egyetlen kábellel helyreállítani...

S. M.

Megkezdődtek a „bárányozások”

Békés megyében, ahol a termelőszövetkezetek, az állami és a háztáji gazdaságok együttesen több mint 120 ezer anyajuhot gondoznak — megkezdődtek a „bárányozások”. Az új év első kisbárányai a fűzesgyarmati Vörös Csillag, a mezőgyáni Magyar—Bolgár Barátság Tsz juhodályaiban láttak napvilágot.

A juhászok éjjel-nappal ügyeletet tartanak, megkülönböztetett gondossággal vigyáznak a „várandós” anyajuhokra illetve a kisbárányokra. (MTI)

Szikes talajok javítása

Talajművelési Kutató Intézet néven megalakult Karcagon és megkezdte tevékenységét a Nagykunsági Mezőgazdasági Kísérleti Intézet jogutódja. A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium által életre hívott kutatóbázis hatáskörébe került a talajjavítási kutatások szegedi intézetének nagyrésze, Karcagra költözött a tiszántúli talajjavítási osztály, fennhatóság alá került továbbá az ecsegfalvai kísérleti telep. A karcagi intézet elsősorban a tiszántúli szikes talajok javítási problémáival foglalkozik, ezenkívül koordinálja és anyagiilag finanszírozza az ország különböző részein folyó talajművelési, talajjavítási kísérleteket, kutatásokat.

Madárlesen

Kora délután van, de már meg kell gyújtani a szobában a villanyt. A harmadik emeleti ablak tűzfalak határolta udvarnégyzetre nyílik, fellegeknel szürkében állhatatosan gomolyog a közeli kéményből a füst. Északi szél hozza. Odapergeti a kormot is az ablakpárkányra.

A párkányon két gerle szemezgeti a madárleséget. Fejüket föl-fölkapva, piros szemükkel bebenéznek a szobába. Míg a házigazda kávéégyben intézkedik, gyanakodva tekintgetnek rám, az ismeretlenre. Aztán bejön adakozó kedvű ismerősök, az ornitológus és azt veszem észre: már a nyakukra varrt fekete gallért se látni, csak a gerlehatákat. Teljes nyugalommal belemerültek az eszegetésbe, már nem tartanak semmitől.

Dr. Beretz Péter a házigazdám, a „szegedi madarász”. Mindjárt be is mutatja a párkányon topogó, csőrrel kopogó két vendéget; balkáni gerlek. Ez a faj csak a harmincas években költözött Magyarországra, általában lakott helyeken, falvakban, városokban fészkelnek. Azt is tudom, hogy a Balkánról való kiröppenés mostanra már Norvégiaig vitte föl ezt a szaporát, jól alkalmazkodó gerlefajt.

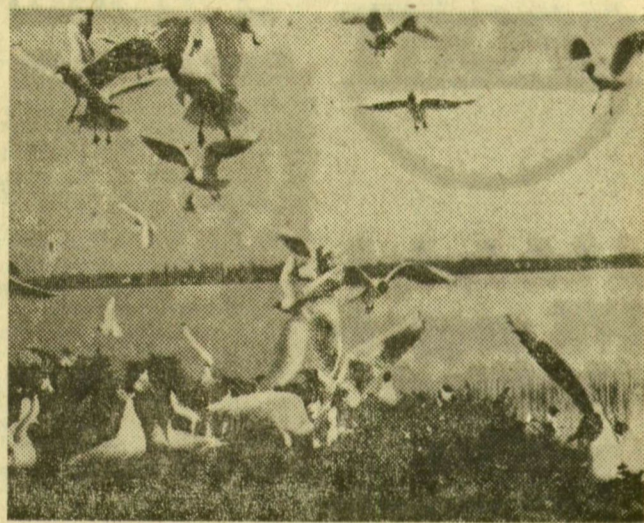
Jól megtermett, nyugodt arcú idős ember dr. Beretz Péter. A szobában mindenféle madártani könyvek, képek és orvosi eszközök. Az utóbbi volt a hivatás, de mit jelentettek-jelentenek számára a madarak?

A hobbit? A természetimádást? A romantikát, a kalandot? Szavait hallgatva hajlik az ember annak megállapítására, hogy mindezt együtt. Szükségből: a vadászatot is. De inkább az emberi szem tudós kíváncsiságú vadászelményeit, mint az ember alkotta fegyver dörrenését, hisz a felszerelésből sosem hiányzó vadászpuska nagyon sok alkalommal néma marad.

Hogy miért szereti az ember a madarat? Talán mert egy alma testesül meg benne: a repülés. Talán mert a végtelen vonulások-visszatérések titkai ősidők óta foglalkoztatják. Talán mert madáréneket, az emberiség bölcsődalát jólesik újra hallani a felnőtt korban is. Szeretet és tudásvágy párosul abban, hogy az ember hasznos kedvteléből, tudós hobbyként a madárvilág titkait kutatja, fűrkészi.

Képeket mutat, levelezőlap nagyságú fényképeket.

— Kucsmás billeget — magyarázza: Ez a madárpár

Sirályok a Fehértón

— látja a hím fején a bársony fekete kucsmát? — először fészkel Magyarországon az idén.

Milyen is az a madárles? A fényképekhez fűzött magyarázattal: „Egy kiásott les-gödörben ülök, fejem a földdel egy szintben, gyékénnyel is álcázom magam. Csak a fényképezőgép kucskál ki. A dologhoz hozza tartozik, hogy a fényképezés után egy nappal már az egész család elhagyta a fészket, a kis billegetők is nekivágtak a világnak. Fehér-tó különös világának, amely az évtizedek során sokat változott, s bizony nem a madársereg kedve szerint.

Madárparadicsom volt, „vadviroszág”. Az a régi, szikes, mocsaras, nagy kiterjedésű pusztát nincs többé. Halgazdaság teremtett a helyében. A szikes mocsárhoz ragaszkodó madarak azóta elfoglalták a még kedvükre való területet, a pusztaszeri Dong-ér csatorna vidékét. Itt a tavon főleg úszómadarak, vadrécek, vöcsök, búvárók vendégeskednek mostanában.

Európában mintegy 450 olyan madárfaj él, amely rendszeresen fészkel vagy átvonul a kontinensen. S közülük igen sok hazánkon is. A fajok testformája, szárnyának, csőrének alakja, a toll színe, a röpkép, a hang, az ének mind sajátos, jellemző. Ezekből a jelekből, min nyitott könyvből olvas az ornitológus. Az is eligazítja, hol tűnik elő a szárnyas: más fajok tartózkodnak a fák koronájában, mások a bokrosban, az aljnővényzetben, megint mások a nád sűrűjében, vagy a nyílt vízen. Földrajzi koordináták is jelölik a madár tartózkodási vagy vonulási helyét.

Persze a vonuláskor szelek, viharok el is terítik a madarakat, még a tengeren is át-

sodorhatnak egy-egy ritka fajt.

— Áprilisban — meséli a madártudós — megjelenik a Fehér-tavon két rózsaszínű kanalas gém. A hazai fehérek között egy pár a Dél-Amerikában honosakból. Őt hét múlva jelentés: a Fertő-tavon tűntek fel. Nehézroptú madarak pedig — ki tudja, milyen szelek szárnyán jöttek át az óceánon?

A madártudósok nemzetközi kapcsolatai igen fejlettek, sokáigúak. Mint a rádiók, ők is jelekkel üzennek egymásnak: gyűrűkkel. Prof. dr. Pierre Beretznek most érkezett levél egy Dorozsmán lőtt piros lábú cankó adataival. Párizsból, Tuniszban tették a madár lábára a gyűrűt. Ő maga is sokat gyűrűzött, például tízezernyi danksirály fiókat „keresett föl” ezügyben a Fehér-tavon. Ebből már 400 visszajelentés érkezett.

Hogyan fogják el gyűrűzéshez a madarakat? Nem léppel, hanem hálóval, ma már olyan pótkáló finom háló is van, amit nem vesz észre a repülő madár. Eleget mellé helyezni egy fogságban levő hívómadarat, s a társ beleréptel a kifeszített hálóra. Rátészik a gyűrűt a lábára és útra bocsájtják.

Havonta úgynevezett szinkron madármegfigyelési napot tartanak a Nemzetközi Madármegfigyelési Egyesülés megállapodása szerint. Jelentik, hogy a gyülekezési területeken milyen fajtól, mennyi madár látható. Hogy kik végzik ezt? Vidékünkön a TIT keretében működő ornitológus csoport tagjai.

Hetenként egyszer, vonulási időben kétszer megy ki a Fehértóra. Ha jön a hó, „csak” 10–12 naponként. Minden kirándulás 8–10 kilométeres séta.

Lehet-e ennél meghittebb kapcsolata embernek a természettel?

Simai Mihály

Folyamatosan fizetik adójukat és kapják az állami támogatást a vállalatok

A közgazdasági szabályozórendszer továbbfejlesztéséhez igazodva a pénzügyminiszter most a vállalatok és szövetkezetek adózási mechanizmusát is módosította. A rendelet kapcsolódik a befizetések új formáihoz, ezekről intézkedik, hogy folyamatosan fizessék be az államnak járó összegeket. Ugyanakkor az állam is egyenletebben folyósítja a különféle árkiegészítéseket, állami visszatérítéseket, így valamennyi szerv jobban gazdálkodhat anyagi eszközzeivel.

Mint ismeretes, a vállalatok az eddigénél jobban ki-mélhetik részesedési alapjukat, ha a létszám növelése helyett a meglévő dolgozók átlagbérért növelik, mert az átlagbérért növelést a költségek között számolhatják el, a részesedési alapról csupán kedvezményes és progresszív adót kell fizetniük. A rendelkezés szerint e bérfejlesztési befizetésekkel a vállalatoknak nem szabad megvárniuk az év végét, hanem év közben, a nyereséves adatok alapján előleget kell fizetniük. Minden évben a december 28-ig befizetett előlegek összegének el kell érnie a teljes összeg 80 százalékát: ha ennél kevesebbet fizetnek be, a különbözet után nyolc százalék kétszázéves adót kell fizetniük. A nyereségadó évi várható összegére ugyancsak december 28-ig a teljes összegnek legalább 90 százalékát kell befizetni. A különbözet utáni kétszázéves adót itt is nyolc százalék.

Az idén, január elsején vezették be a helyi tanácsokat megillető városi és községi hozzájárulást, amely a korábbi kommunális adót váltotta fel. A rendelet értelmében e hozzájárulás össze-

mében e hozzájárulás összegét mindig az előző év azonos negyedének nyeresége után havonta kell befizetni.

Új intézkedés az is, hogy a forgalmi, a termelési, a bel- és külkereskedelmi adót bizonyos összeghatáron felül — az eddigi esetenkénti szabályozás helyett — 15, 10, illetve 5 naponként kell a

vállalatoknak, szövetkezeteknek befizetniük. Ugyanakkor az állam is nagyjából ugyanilyen időközben

folyósítja az árkiegészítéseket, állami visszatérítéseket és az állami támogatás egyéb összegeit.

Indokolt esetben még előleget is ad az állam a később esedékes támogatási összegekre. (MTI)

Kié a villanyvezeték?

Kilencen építettek közösen villanyvezetékét Öttömösön, már két éve. Egy decemberi vihar kárt okozott a hálózatban, s mint azt a társulás egyik tagja, id. Dobó István (Öttömös 139. sz.) leírja, megjavították a DÁV szerelői. De legnagyobb csodálkozásukra 80 forint javítási díjat és a két biztosítékért 67 forintot fizetettük velük. Olvasónk azt kérdezi, jogosan fizetették-e velük ezt az összeget, és egyáltalán: kié az a megépített vezeték, a DÁV-é, vagy az építetőké?

Az áramszolgáltató vállalat üzemi feladatának helyettes vezetője, Gazdag János válaszolt. Elmondotta, hogy a kérdéses vezeték az öttömösi tsz hálózatához csatlakoztatott, tehát az a tévesz lett. A tsz nem lett volna köteles annak idején megmondani, hogy csatlakoztassák ezt a vezetékét. A biztosító cseréjét azért kellett kifizetni, mert a hálózat sérülése miatt szakadt meg az áramkör. Mivel a tévesz annak idején szívességet tett a villanyhálózatot építő társulatnak, az a méltányos,

hogy a társulat kilenc tagja megosztva viselje a javítási költségeket — vélekedik Gazdag János. Az áramszolgáltató vállalat nem veszi át tulajdonába, mivel az a tévesz vezetékéhez tartozik. Tehát nincs más, mint re-

menykedni kell, hogy ritkán történjen a vezetékkel ilyen hiba.

Kevés a rokkantkocsi

Rokkantak számára készülő kocsira lenne szükség Turay Lászlónak (Somogyi u. 12. sz.). Közlő levelemben, hogy az orvosi bizottság azt írta rá a vizsgálat végeredményét igazoló papírjaira, hogy számára szükséges ez a jármű. Mégsem kapta meg. Mi lehet az oka? — kérdezi olvasónk, hangsúlyozva, hogy nagyon nagy szüksége lenne a járműre. Olvasónknak dr. László György, a megyei tanács vb egészségügyi osztályának vezetője válaszolt. Elmondotta, hogy egy orvosi bizottság vizsgálja felül ezeket a kérvényeket és a következő minősítéssel sorolják be: „feltétlenül rászorult”,

illetve „rászorult”, illetve „nem rászorult”. Ez utóbbiakat kérvényeztetni kell utasítanunk, míg első helyen a feltétlenül rászorultok szerepelnek. Olvasónk a „rászorult” elbírálást kapta. A baj az, hogy sok az igénylő, elenyészően kevés a kocsi. Tavaly például a rokkantak számára készülő Trabantból mindössze 9 darabot kaptak, az idén pedig az előreláthatólag Trabantból nem is lesz, hanem 11 Velorexet tudnak szétosztani. Kérdés, hogyan. Ugyanis közel 40 jelentkező van rá a feltétlenül rászorultok között! Olvasónknak tehát nem tudunk kedvező választ adni.

Aida felújításban

Hallgatva az Aida keddi felújítását a Szegei Nemzeti Színházban, úgy tűnt, az előadás tíz éve készült. Azóta sem ért, inkább öregedett. Pedig ezt a népszerű Verdi-operát az elmúlt évtizedben jó néhány színház elővették, színházi és szabadtéri színpadon, neves vendégművészekkel, mindannyiszor közönségsikerrel. Aida-ügyben tehát a szegedi publikum elkényeztetett.

Ezért is fogadta szerényebb ház a keddi felújítást? A címlap nem ígért újdonságot, az előadás sem szolgált revelációval. Abo-nyí Tivadar rendezését Sándor Lajos néhány friss díszlete élénkítette, s a szereplőktől sem kaptunk más

(netán többet), mint amennyit megszoktunk. Harmat Éva és Vadás Kiss László tűnt az előadás tíz éve készült, Azóta sem ért, inkább öregedett. Pedig ezt a népszerű Verdi-operát az elmúlt évtizedben jó néhány színház elővették, színházi és szabadtéri színpadon, neves vendégművészekkel, mindannyiszor közönségsikerrel. Aida-ügyben tehát a szegedi publikum elkényeztetett.

Ezért is fogadta szerényebb ház a keddi felújítást? A címlap nem ígért újdonságot, az előadás sem szolgált revelációval. Abo-nyí Tivadar rendezését Sándor Lajos néhány friss díszlete élénkítette, s a szereplőktől sem kaptunk más

I. N.